

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Svcqvet E Societate Iesv Via Vitæ Æternæ

Sucquet, Antoine

Antverpiae, 1630

Caput. 31. de studijs

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54856)

Orium fugiendum.

Otio qui nescit uri, plus negotii habet,
Quàm cum est negotium in negotio.
Nam cui quod agat, institutum est, nullo negotio
Id agit, studet sibi, mentem atque animum oblectat suum.
Otioso in otio animus nescit quid velit,
Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Pfalm. 62.

IN terra deserta, inuia & inaquosa; sic in sancto apparui tibi, ut
viderem virtutem tuam & gloriam tuam.

Cant. 7.

Veni, dilecte mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis,

Cant. 8.

Quis mihi det te fratrem meum, ut inueniam te foris, & deosculer,
& jam me nemo despiciat?

Pfalm. 54.

Ecce elongavi fugiens, & mansi in solitudine.

Olea 2.

Duc me in solitudinem, Deus meus, & loquere ad cor meum.

CAPVT XXXI.

Meditatio prima de studiis, & præcipuâ hominum occupatione.

PRÆLVDIVM I. Compositio loci est statuere se coram Deo patre luminum, velut cæcum & inopem, &c.

Secundum. Orare ut Dominus te illuminare & accendere dignetur.

Socrates.

Homo nihil perfectè cognoscit.

PUNCTVM I. Considera Primò, quanta sit in homine ignorantia: quod in pueris & plerisque mortalium patet. Sed & sapientissimus Socrates hoc magnum putabat, quòd sciret se nihil scire: & vix quidquam in Philosophiâ, etsi maximè obuium, plenè cognoscitur, & multò plura ignoramus quàm scimus. quòd si quis, uti debet, credit, se vilipendet, alios libenter audiet, non interpellabit; Dei gratiæ, si quid perceperit, animo & ore tribuet. Et quid hæc profunt si nos ipsos ignoramus, si te, ô sapientia æterna? Considera Secundò, in scientiis, artibus & opibus velut vilissimis rebus, Dominum Ethnicis principatum dedisse, adedò ut nullus ad eos jam accedat: omnes verò eos cum plerisque doctissimis

Etissimis damnatos, ut fidem etiam facere fortè Salomon sapientissimus, potest. cheu! ex quo vanitatem scientiæ agnosce. Tertio, attende & nisi demens sis, teipsum despice & confunde, Deum cum simplicibus fermocinari, & contemptibilia mundi semper solere eligere; scribas & sapientes sæculi ferè projecisse: & modo mulierculis familiaris (ut B. Teresa dixit) uti quàm doctis, ob superbiam illorum, quid ergo habet sapiens unde gloriatur? Quarto, omnia creata esse ad Dei gloriam, & salutem nostram consequendam; utq; ex cognitione creaturarum, ad Creatoris perveniremus cognitionem & amorem. Detestare igitur studiū, quo à Deo receditur, à verâ sapientiâ, & insaniam istâ, quâ, ut scientia vana habeatur, charitas destruitur; ut lumen renue habeatur, sol excluditur Christus JESVS ab animis nostris. *Aspira, ut sup. pag. 7. Hæcine firmâ fide, &c. ibidem.*

*Deus docet
simplices &
pios.*

*Insania docti
qui Dei
oblitus est.*

PUNCTVM II. Attende cur jam in scientiâ provectiores, sæpè, cheu! arrogantiores sibi plus tribui velint, difficilius regantur, privilegia vindicent: in disputando alacres, in piâ vel regulari vita remissi: & videbis primam causam esse superbiam, & ambitione tacitam. Sed attendite miseri: si linguis hominum loquamini & Angelorum, charitatem autem non habeatis, nihil vobis prodest. Et videte Secundò, quid profit homini, si universum mundum non dico sciat, sed lucretur, & animæ suæ detrimentum patiat, ac se ignoret? Hæcine credis, ô Lector? Age quod in morte optabis viaticum? quod in judicio? an a scientiâ malis, quàm à virtute magis te ornatum, illic ubi plagis mulis servus sciens voluntatem Domini vapulabit; & tanto gravius vapulabit, & damnabitur, quanto plus sciverit. Facito ergo murenulas primò aureas bonæ vitæ; deinde vermiculatas argento doctriæ. *Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.*

*Cur aliqui
eruditi sint
arrogantes.*

1. Cor. 13.

Matth. 16.

*Doctrina &
pietas jun-
genda.*

PUNCTVM III. Considera homines ejusmodi umbram, folia, & pictam pro verâ sapientiâ colligere: hinc tales

*Umbram e-
ligit vanus
pro corpore.*

Vide disputatorum in charitate tepidorum insaniam.

Vanus homo sui est.

tales dum intellectum implent scientiâ, gratiam & Deû tandem ejiçiu't, & vocationem sæpè perdunt post orationes & vitam distractionibus plenam. Considera Secundò, insaniam hujus, qui de Deo & virtutibus bene differit, ut contra se sententiam pronuntiet mortis; aliis ostendit iter, & ipse deviat, alios pascit, & ipse esurit: lu- cet aliis, & ipse in tenebris est. Tristatur, si de nugis, vel etiâ virtute dissetendo alteri cedat; si virtute cedat, non curat; dũ pecunias alteri numerat, ipse pauper solo sono recreatur; hinc clamoribus omnia complet, quibus, & impatientiæ signis dũ studet, ut pòst aliquando, si vivat, homines ad Deû trahat, jã illos ab eo, uti & à doctrinâ suâ (cũ ex parietia viri cognoscatur de doctrina ejus) avertit; neque quisquã hortanti, ut bene faciat, credat, nisi ille sibi fidem habeat, & ipsemet intelligat (secundũ Psalmistam) ut bene agat. Considera Tertio, talem uti furem gloriam Dei sibi tribuere; & sicut injuste eam acquirit, etiam verisimile, quòd ea sic utetur.

COLLOQUIUM:

Meditatio secunda, de studio Christianè instituendo.

Vnde oriatur in doctis indevotio.

Studetur ut Deus melius videatur.

COMPOSITIO LOCI, ut suprâ. & Oratio.
PUNCTUM I. Considera illum neglectum spiritus oriri ex nimio affectu in studia; quòd putent se per ea postea Primò, gloriã Dei; & Secundò, salutem proximi promoturos, & quod ad ea plurimùm juvat, auctoritatem se comparaturos. Et ad primum errorem, considera beatitudinem nostram hìc, & in cælo, in Dei contemplatione consistere, etiam Philosophorum judicio. Quàm ergo stultum, velle variarum rerum imagines contemplari, & sic studere, ut Dei imaginem recipere, & ei inharere, & beatus esse non possis? Deinde attende Spiritum Dei nunquam sibi contrarium. Cũ ergo eos qui virtute & doctrinâ maximè claruerunt, ut D. Bonaventuram, & S. Thomam, & plurimos alios docuerit,

cuerit, ut scirent plus esse ab oratione, quàm studio, luminis & sapientiæ expectandum; certè qui Spiritu Dei agitur, idem sentiet. Considera Secundò, nunquam Spiritum Dei esse inordinatum. *Hæcine vera, &c.* ut sup. pag. 7.

Tertiò, cum qui privato studio ex affectu nimio rapitur, vanitate aut delectatione trahi, plusquam oportet; neque verisimiliter postea malè partis bene usurum. Quartò, studia omnia & opera ad orationem perfectam, ut scopum dirigi; ergo cavendum ne huic officiant. Quintò, si religiosus es, Religionem non scholam literarum esse, sed maximè, & ferè vnius virtutis. Sextò, quòd ea ob quæ Religiosi aptiores studiis habentur, sint oratio, & puritas animi: itaq; primò hæc quærenda. Septimò, eum qui tanto affectu & impetu tanto tempore in propriam laudem, vel ex sui amore in studia fertur, ægerimè posse postea habitu jam còtracto, Dei purè gloriam quærere, vel salutem proximi curare: quia qui à Deo remotior, id est causâ primâ, eo minùs operari potest; cum Deus trahere debeat: imò talis verè furari videtur, ut dein holocaustum faciat. Quòd si spectes auctoritatem, nòne pietas & virtus ad pietatè & virtutem commendandam magis valent: Deusque humilibus dat os & sapientiam, cui omnes adversarii resistere nequeunt, qui si intus non trahat, frustra vox exteriori sonat? Postremò, non est inter Christianos tam scientiæ, quàm bonæ voluntatis defectus: imò & Ethnicorum facilis ferè conversio, nisi vitio alicui affecti sint: atque ita virtute magis, quàm scientiâ convertendi: & vide in utrâ excellas, & magis excellere studeas. *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ fide, ibid.*

PUNCTVM II. Considera nunc coram Deo, & primò, quis ex omnibus in omnè æternitatem doctior sit futurus: nòne qui humilior? meliùs enim ille omnia in lumine videbit. Itaque vide, ut eò tua sic dirigas studia, ut virtus non patiatur detrimentum. Ad hoc imprimis,

*Oratione
plus quàm
studio profi-
ciunt.*

*Vanitas dif-
ficulter eva-
cuatur.*

*Zelo officit
vanitas.*

*Austeritas
unde veniat
& fructus.*

*Nota non
tam scientiâ
quàm virtu-
tis penuriam
esse.*

Intentio re- primis intentio recta habenda, & quidem super omnia
Et in studio in studiis, cum potissimâ parte vitæ nostræ tractentur.
maximè ne- & sicut nemo prudens pergere incipit, nisi sit in viâ; ita
cessaria. nemo studere debet, nisi amore Dei & proximi se sen-
 tiant, id est purissimâ intentione, impelli. Secundò, puri-
 tas & tranquillitas animi quærenda; ut velut purum
 speculum, radios plenæ lucis melius percipiat: nam
 perturbatio oculos obfuscat, &c. Considera Secundò,

Quomodo signa, quibus cognoscere possis, an purâ intentione fe-
studium in- raris ad studia: ea sunt, si non intempestivè, non nimis
choandum. fervidè, sed devotè ea aggrediaris; nullam orationem
 omittas, nullam regulam vitæ negligas; immò si inter
 studendum sæpè ad lumen æternum, fontem sapientiæ
 præsentem confugas; Deum, Angelum & Sanctos in-
 voces, & consulas; ad Deum à creatis ascendas. Ter-
 tiò, si post studia oratio & colloquia de Deo sapiant; si,
 quando Dei gloriam, & propriam salutem per hæc quæ
 jam didicisti promovere possis, attendas, Deo gratias
 agas: mox enim talentum dandum ad usuram & fru-
 ctum. Cur enim differis? memineris autem ut humili-
 ter de te loquaris; Deo totum tribuas: non te de inge-
 nio, facilitate & plausu jactes. Considera Tertio, eum
 qui contrâ facit, & non impellitur solâ voluntate Dei
 ad studendum; Primò, prævaricari ejus voluntati, &
 studere ut illi adversetur: hæc enim postea scientiâ ad-
 versus Deum inflatur, & velut gladio suo se jugulat &
 interficit. Secundò, operam perdere, & scopum: cum
 Deus tunc non misericorditer, etsi naturaliter concu-
 rat, & talem tendendo ad Deum, averti ab eo, & vilissi-
 mæ rei cognitionem numquam perfectam, Deo, ejus-
 que cognitioni & amoris præponere. *O sapientia æterna,*
 ut inf. pag. 463.

Pax animi
quærenda.

Vanus stu-
diosus ad-
versarius
Dei & sui.

Nota.

PUNCTVM III. Considera Primò, quantâ diligentia
 homo, maximè Clericus & Religiosus studere debeat.
 Primò ex parte Dei, qui id ab iis postulat. Secundò, ex
 parte proximorum, qui eos alunt suis opibus, ut se do-
 ceant

ceant & præluceant factis & verbo. Vide an hoc præ-
 stes: alioqui quisquis es, otiosus panem pauperum edis.
 Tertio, quia tantam Clerus commoditatem habet, &
 in Religionem qui vocatus est, ut bonitatē & discipli-
 nam, & scientiam discat. Quarto, quia plurimum ad
 Dei gloriam promovendam pius ac doctus præstat. Po-
 stremo, quia felicitas humana aliquo modo in scientiâ
 consistit. Preciosior enim est sapientia cunctis opibus; *Prou. 3.*
 & omnia quæ desiderantur, huic non valent compara-
 ri. Ideoque Cyrillus ait, Semper oportet addiscere, &
 in extremis hortis, fundum sapientiæ investigare. Con-
 sidera præterea, unde contingat id non fieri, & adverte
 id fortè contingere, quia dum unum agere deberet, ad
 futura, quæ dekinat animo, se stolidè (cùm ea fortè
 numquam sit consecuturus) præparat, contra Dei vo-
 luntatem; & sic numquam perfectè alicujus rei scien-
 tiam consequitur: vel, quia velox ad loquendum, cu-
 riosus, vagus, solitudinis non amans, sed in familiarita-
 tes & recreationes pronus, parum de scientiæ veræ ma-
 gno thesauro augendo, est sollicitus. Vel denique otia-
 tur, ut puer, & tempus omnium preciosissimum illi vi-
 lissimum est. Attende quæso quot pro gloriâ, & vili
 nummo Jurisconsulti, litterati in Universitatibus, &
 sæpè totos propè dies & noctes absument cū voluptate
 (quam P. Platus propriam in Religiosis, & ut exi-
 miam voluptatem commendat) & tu verè miser si hanc
 non percipis, sed ad recreationes anhelas. Statue igitur
 exemplo eorum, & omnium mercatorum, scientiæ se-
 cundum Deum vacare, & videre per illam, quàm sua-
 vis sit Dominus. *Hæcine vera, &c. ut sup. pag. 7.*

Exercitium.

O Sapientia aeterna, ð lux quæ illuminas omnem hominem *Eccli. 36.*
 venientem in hunc mundum, te quero, te desidero; respice
 in me, & ostende mihi lucem miserationum tuarum, ut videam
 te, & amem toto corde meo & sufficit mihi. *O sol justitiae, illu-
 cesce*

cesce mihi, ut amem lucem, & bonitatem tuam, hoc enim quero in nocte hâc, donec illucescat dies, optata dies, desiderata millies quâ te videbo, & cognoscam sicut cognitus sum, & ultra non erit nox, neque mors, neque clamor, neque dolor. Nunc vero dolor est, quod uti cupio non amem te, & clamor, quia in hoc nō exaudis; & nox, quia angustia mihi undique, & mors, quia à te peregrinor vita mea. Solatio tamen mihi est, quod infinita pietate visitas seruum tuum, sed eheu ponis nubes descensum tuum, & tenebras latibulum tuum. Hoc tamen utcunque sustento vitam meam, & spem, & desiderium meum. Qui enim manducat te, ipse vivet propter te, & ego vivere volo & mori pro te, tu scis.

Applicatio
ad Com-
munionē.

O IESV, ecce in quantis tenebris sumus, & difficile aestimamus, quae in terra sunt, & quae in prospectu sunt, invenimus cum labore; quae autem in caelis sunt, quis investigabit? Nemo, Domine, nisi cui tu dederis, ut noverit se, & noverit te: nisi simplex & rectus, quocum est sermocinatio tua. Vtinam igitur sim cum multis servis tuis potius sapienter indoctus, quam cum saeculi filiis insipienter doctus! qui dicunt se esse sapientes, & stulti facti sunt; qui existimant se scire aliquid, non tamen cognoscunt quomodo oporteat eos scire. Quid ergo? gloriari poterit sapiens in astutia ac sapientia sua, nisi noverit te, in quo cognoscet humilis & modestus saepe in aeternū eo plura, quo pauciora hic intellexerit? Sed quanta vanitas hic etiam nobis illudit? Scire quid calum sit studemus, & ad inferna vanitate tendimus. Scire quid sit creatura inanis vapor & umbra & nihil; & te & nos ipsos ignoramus: quoties disputamus & asserimus humilitatem, charitatem, patientiam, & verbis quasi pro eis digladiamur acriter & factis eas eliminamus, & conculcamos, sententias quisque suas tuetur, & praecepta tua negliguntur. O vanitas, o vanitas! triumphare quasi de scientia, & damnare sese de malitia, quid, o sapientia aeterna, o Christe IESV, quid prodest homini, si universum mundum non sciat, sed lucretur, & anima sua detrimentum si nō exitium patiatur? nōne omnis scientia ad virtutem accommodanda est? cur igitur nunc mihi serviet ad contentionem, ad emulationem? quae de sursum est sapientia, primum quidem pudica est, modesta, suavis, bilis, bonis consentiens; & qui per eam sapiens, ostendit ex bona

Sap. 9.

Rom. 1.

Iacob. 1.

conver-

conversatione operationem suam, in mansuetudine sapientiae. Quod si, ait Apostolus tuus, zelum amarum habetis, & contentiones sint in cordibus vestris; nolite gloriari, & mendaces esse adversus veritatem. An potest, o dulcissime IESU, sap. r. spiritus tuus dulcis & humilis, spiritus veritatis simul esse cum spiritu vanitatis? an in malevolam animam introibis, o Sapientia aeterna? Bonitatem itaque pro amore tuo, & disciplinam & scientiam doce me. Ostende mihi viam, qua ad te ambulem, hanc enim solum quero, & te solum crucifixum scire cupio dulcissime IESU. Tolle a me Deus meus scientiam, qua inflet; da mihi sapientiam, qua mitis sum & humilis corde; ut non pigeat me, sicubi hesito, quarere; nec pudeat, sicubi erro, discere. Da disputare de veritate, & factis ei non contradicere; concupiscere sapientiam, & iustitiam conservare, & charitatem proximi, & tuam. Amen.

Praxis studendi.

Prima est, initio studiorum gratiam Dei invocare, & intentionem renovare. Secunda, inter studendum saepe, maxime in dubiis, cor ad Deum elevare. Tertia, ut humilitate contra vanitatem scientiae se muniat, saepe alios consulere. Quarta, pauca legere, & bene intelligere, & evolvere auctorem (Fastidientis enim ait Seneca, stomachi est, multa degustare) eiusque gnomas, velut gemmas colligere, & memoriae commendare: tantum enim quisque scit, quantum memoriâ tenet. Quinta, post studium gratias Deo agere, & videre, quis usus esse possit eorum, quae didicit Deoque offerre, & ut ait S. Bonaventura, de iisdem quasi in orationem redactis (ut in psalmis factum videmus) cum Deo colloqui, vesperi autem apte distributa omnia memoriae commendare. Exemplum habes in Confessionibus S. Augustini libro 2. c. 12. Sexta, interponere aliquando studiis lectionem librorum piorum ac simpliciorum, uti in more habuit D. Thomas.

*Humilitas
necessaria.*

*Nota de sum
scientia.*

*Lectio libri
p. 4.*

Oratio ante studia.

O Aeterna Sapientia, lumen mentis, loquere, quia audit servus tuus,
& gratia tua paratum cor eius: inflamma illud: obsecra expla-
na. Propter te enim, & tecum, & coram te cupio legere, qua tua doctri-
na.

Gg

jesu

gestas inspiravi, & dedit: & que agno vero, facere ad gloriam tuam, & salutem animarum; non ut doctus sim, vel habear. sed ut te amem. Quid enim scire & sciri in iudicio proderit? Suscipe hoc opus, in unione omnium operum tuorum, Deus cordis mei, & omnia.

Oratio post studium.

Scio, Domine, hanc esse voluntatem tuam N. (hic lecta breviter repete) & gratias ago. Da mihi gratiam, ut faciam illam & amem te. neque enim aliter possum, sed ea fretus hac propono N. scienti enim, & non facienti peccatum est illi. O utinam his omnibus N. utar ad gloriam tuam! Amen.

Quid qui docet facere debeat.

Secunda. Quòd si docendum tibi est: postquam benè paratus es, ingressurus scholam, Deum supplex roga, & intentionem renova, ac statue captare occasionem pietatem insinuandi; eaque inter docendum utere. Cùm autem discipuli, quorum affectum tibi conciliare debes, plurimum etiam præceptori debeant, & tribuere, si boni, soliti sint; vide, ut auctoritate & scientiâ utaris, ad omnes, sed eos magis in spiritu iuandos, quos Dei obsequio & reipublicæ iudicas esse utiliores. Plures industrias unctio docebit.

Oratio, antequam ad scholam docturus eas.

O potentissime IESU, qui me ab aeterno dilexisti, & de me optimè ordinasti, pro tua sapientia & bonitate: ecce mitto me ut doceam, eamque scio esse voluntatem tuam & licet ob malitiam meam destruire, quàm adificare magis paratus sim, tamen quia jubes, ad tuam solius gloriam hoc aggredior, & offero hunc laborem in unione doctrinae tuae in presentia tua, & has animas seminarium Ecclesiae tuae, sponsas & filios tuos; fac ut zelo honoris tui ductus, rationis reddenda memor eos ut oportet, instruam, pietateque semper informem. Et vos Angeli sancti praesentes adeste, ut exemplo praeceam, N. defectus vos vitent, hac ultima forsitan hora, & viscera charitatis impetrate, per Christum Dominum nostrum.

Postquam docuisti, lauda Dominum. roga ut femini det incrementum, & Angelis id commenda. Laudate Dominum omnes gentes, &c.

ORATIO

ORATIO.

Gratias ago tibi, IESU, Sapiencia eterna, cui hac per me operari placuit. Da, Domine, incrementum; ignosce defectus illos meos N. & quod ride egi suscipe in unione actionum tuarum, ad gloriam tuam. Et vos Angeli sancti, irrigate semen, ut fructum afferant clientes vestri, & fructus maneat; & Dominus noster glorificetur, & ametur, & delectetur in operibus manuum mearum. Amen.

Quomodo disputandum.

Tertia. Quod si disputandum, preparatione præmissa atque oratione, cogita te velut in theatro stare, & ab omnibus iudicandum, sed maxime à Deo, primò de vitâ, deinde de doctrinâ. Secundo, cogita utrum præster, alium doctrinâ an virtute superare, alios contentione avertere, an charitate devincere. Tertio, cave censeas, arguas alios, aut interpelles. Hæc aut arrogantis, aut impudentis, aut fatui signa habentur, qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

JACULATORIÆ.

Confiteor tibi Domine cali & terra, quia abscondisti tua à sapien. Matth. 11.
tibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis.

Ecce timor Domini, ipsa est sapientia; & recedere à malo, intelli. Prov. 3.
gentia.

Mitte sapientiam de calis sanctis tuis, & à sede magnitudinis tue, Sap. 9.
ut mecum sit & mecum laboret.

CAPVT XXXII.

De officio ejus qui alium docet Patrisfamilias, Præceptoris, Concionatoris, &c.

PRÆLVDIVM I. Constitue te coram Domino & ejus majestatem intueri.

GG 2

PRÆ